

Bestuursverslag 2012

Stichting voor Chr. Praktijkonderwijs voor Hardenberg en omgeving

Hardenberg, maart 2013

Leren voor Nu en Later

Bestuursverslag 2012
Chr. Praktijkschool De Hoeksteen
Hardenberg

Voorwoord

Het bestuursverslag is bedoeld om duidelijk te maken tegen welke achtergrond de door de rijksoverheid verstrekte financiële middelen zijn ingezet. Daarnaast wil het bestuur duidelijk maken op welke wijze de besteding van de middelen heeft plaats gevonden. De bekostiging van onderwijsinstellingen door de rijksoverheid is gebaseerd op de principes van soberheid en doelmatigheid. Het is aan de onderwijsinstelling om te laten zien dat de inzet van die middelen effectief en efficiënt is geweest; effectief waar het gaat om het realiseren van de doelen van de schoolorganisatie en efficiënt waar het gaat om zoveel mogelijk (goede) dingen doen voor het beschikbare budget.

De verantwoording van het financiële beleid van een instelling is vastgelegd in de jaarstukken. Jaarstukken zijn de documenten met financiële en niet-financiële verantwoordingsgegevens, die op grond van wettelijke bepalingen door het bevoegd gezag van de bekostigde school moeten worden opgesteld en ingediend bij het departement. De jaarstukken gaan vergezeld van een accountantsverklaring.

Het boekjaar 2012 is een voor de school goed jaar geweest; een aanvankelijk voorzien tekort is veranderd in een positief resultaat. Oorzaak hiervoor is vooral gelegen in een aantal incidentele baten. Een nadere analyse van de structurele inkomsten en uitgaven laat evenwel een tekort zien in de exploitatie dat op termijn aangepakt dient te worden.

Als bestuurder ben ik evenwel tevreden met de mogelijkheid om voor financieel minder rooskleurige tijden een appel voor de dorst te hebben.

Ik wens u veel plezier bij het lezen van het bestuursverslag. Uw reacties, ideeën en suggesties zijn uiteraard welkom.

Het bestuur van de Stichting voor Chr. Praktijkonderwijs voor Hardenberg e.o.

drs. M.H. Post, bestuurder

Hardenberg, maart 2013

Inhoudsopgave :

1. Hoofdstuk 1 Algemene informatie en gevoerd beleid
 - 1.1. Algemeen
 - 1.2. Missie en visie
 - 1.3. Organisatie
 - 1.3.1. Jaarverslag van de Raad van Toezicht
 - 1.3.2. Bestuur, directie en medezeggenschap
 - 1.4. Personeel
 - 1.5. Huisvesting
 - 1.6. Samenwerkingsrelaties
 - 1.7. Verantwoording
 - 1.7.1 Horizontale verantwoording
 - 1.7.2 Verticale verantwoording
 - 1.8. Gevoerd Onderwijsbeleid
 - 1.8.1 Leerlingenaantal
 - 1.8.2 Kwaliteitszorg
 - 1.8.3 Curriculum
 - 1.8.4 Pedagogisch klimaat
 - 1.8.4.1 Sociale veiligheid
 - 1.8.4.2 Gezondheid
 - 1.8.5 Didactiek
 - 1.8.6 Nazorg
2. Hoofdstuk 2 Financieel Beleid
 - 2.1 Gevoerd financieel beleid
 - 2.2 Analyse financieel resultaat
 - 2.3 Treasury- en financieringsbeleid
 - 2.4 Financiële ontwikkelingen en overige financiële informatie
3. Hoofdstuk 3 Overige informatie
 - 3.1. Maatschappelijk verantwoord ondernemen
 - 3.2. Belangrijkste bestuurlijke voornemens en reeds genomen besluiten
 - 3.3. Toekomstparagraaf
 - 3.4. Risicoparagraaf
 - 3.5. Bestuursverklaring inzake interne beheersing
4. Hoofdstuk 4 Tenslotte

Praktijkschool de Hoeksteen
Verlengde Korte Steeg 18
7772 RZ Hardenberg
Tel 0523-267700
info@dehoeksteen.net
www.dehoeksteen.net

Hoofdstuk 1 Algemene informatie en gevoerd beleid

1.1 Algemeen

De Hoeksteen is een school voor Praktijkonderwijs te Hardenberg, die uitgaat van de Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs voor Hardenberg en omgeving. Het is een van de laatste zgn. eenpitters in de wereld van het voortgezet onderwijs.

Praktijkonderwijs is een vorm van onderwijs bedoeld voor kinderen die om wat voor een reden dan ook, het reguliere onderwijs niet kunnen volgen.

Het Brinnummer is 03KZ. Op de school zitten per 1 oktober 2012 131 leerlingen en er werken 28 personen.

1.2 Missie en visie

De Hoeksteen is een school voor praktijkonderwijs voor leerlingen tussen 12 en 18 jaar. Met toestemming van de inspectie kunnen leerlingen tot maximaal hun 20^e op school blijven als daar enig expliciet doel mee is gediend. Leerlingen komen bij ons op school omdat ze door een cognitieve beperking niet geplaatst kunnen worden binnen het reguliere onderwijs.

In 2012 stond de ontwikkeling van een nieuw school(ontwikkelings)plan centraal.

Het schoolontwikkelingsplan is ontstaan vanuit de noodzaak een nieuw schoolplan op te stellen. Het oude schoolplan had een looptijd van 2007-2011. Tegelijkertijd was er behoefte bij de directie om een schoolontwikkelingsplan te ontwerpen dat een duidelijke koers en visie heeft en kan steunen op draagvlak binnen het team; een schoolplan dat een heldere analyse kent van de sterke en minder sterke kanten van de school en waarmee slagvaardig kan worden gehandeld aan de hand van duidelijk geformuleerde beleidsvoornemens.

Het team is actief betrokken bij de opstelling van het schoolontwikkelingsplan; gedurende een aantal studiebijeenkomsten hebben de teamleden mee gesproken over de missie en visie, hebben een sterktezwakteanalyse gemaakt van de verschillende beleidsterreinen zoals het onderwijs, de organisatie en dergelijke en hebben kennis kunnen nemen van de beleidsvoornemens die voortvloeien uit de visie en sterkte-zwakteanalyse.

Naast een nieuw schoolontwikkelingsplan is ook een nieuwe missie voor en door de school geformuleerd, die uitdrukt waar de school voor staat en gaat. Deze staat op de volgende bladzijde.

We zijn een algemeen christelijke school. Deze identiteit proberen we in een bewust, expliciet en voortdurend zoekproces invulling te geven. We zoeken daarbij naar het versterken van onze betrokkenheid naar drie kanten:

- . betrokkenheid op God,
- . betrokkenheid op elkaar binnen de school
- . betrokkenheid op de samenleving.

Onze didactische werkwijze kenmerkt zich door leren door doen in een uitnodigende leeromgeving. We mikken waar het gaat om de keuze van lesstof en de manier van aanbieden, op maatwerk en vraagsturing.

Wij zoeken de ouders/verzorgers als partners in de driehoek school-leerling-ouders.

Wij mobiliseren de omgeving als partners in het onderwijsproces (gemeente, arbeidsmarkt, maatschappelijke organisaties als jeugdhulpverlening e.d.).

De missie van de Hoeksteen

Aandacht en betrokkenheid

Vanuit betrokkenheid op God en betrokkenheid bij elkaar hebben we aandacht voor elkaar, leerlingen en teamleden, als het goed en als het minder goed gaat

Veiligheid en geborgenheid

Bij ons op school creëren we met elkaar, leerlingen en teamleden een sfeer van veiligheid en geborgenheid

Respect en zelfrespect

Door te luisteren naar elkaar, door waardering te tonen en te laten zien dat de ander waardevol is, versterken we het gevoel van respect voor onszelf en de ander

Zelfredzaamheid en zelfverantwoordelijkheid

Op onze school werken we met de leerlingen aan het vergroten van hun zelfredzaamheid en het versterken van hun zelfverantwoordelijkheid, zodat ze in staat zijn, nu en later, zelf sturing te geven aan hun leven

Maatwerk

In ons onderwijs spelen we in op de verschillen in aanleg en interesses tussen leerlingen en vertalen dat in individuele ontwikkelingstrajecten

Maatschappijgerichtheid

Onze school staat midden in de samenleving en heeft actieve contacten met bedrijven en instellingen zodat onze leerlingen door te leren in de praktijk goed voorbereid worden op hun plek in de samenleving

1.3 De organisatie

1.3.1 Jaarverslag van de Raad van Toezicht

Inleiding

In de aanloop naar 2011 is door het toenmalige bestuur deze beslissing genomen en is per 1 januari 2011 een Raad van Toezicht gevormd en een bestuurder benoemd.

De Stichting voldoet daarmee aan de nieuwe wettelijke eisen ten aanzien van het scheiden van bestuur en toezicht op het bestuur.

De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41022656.

Samenstelling van de Raad van Toezicht

De namen en functies van de leden van de Raad van Toezicht in het verslagjaar zijn:

Dhr. P.G. Landstra, voorzitter

Mw. L.H.G. Hoekerswever, secretaris

Mw. J.W. Huisman, lid.

Mw. G. v.d. Wel, lid

Samenstelling van het bestuur

Het bestuur van de stichting bestaat uit één lid, een betaalde, professionele bestuurder en is benoemd door de Raad van Toezicht, drs. M.H. Post.

Vergaderingen van de RvT

De Raad van Toezicht heeft gedurende het verslagjaar 5 vergaderingen gehad, waarin volgens een vastgelegd schema informatie heeft verkregen van de bestuurder over de ontwikkelingen in de school. Daarnaast is in het verslagjaar de jaarrekening 2011 door de RvT goedgekeurd alsmede de begroting voor het begrotingsjaar 2013.

Verhouding tussen RvT en bestuurder

De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht en de bestuurder zijn vastgelegd in een bestuursstatuut.

Eén maal per jaar voert een vertegenwoordiging van de RvT een functioneringsgesprek met de bestuurder. Daarnaast zijn er af en toe gesprekken tussen de voorzitter van de RvT en de bestuurder.

Overleg met de medezeggenschapsraad

De Raad van Toezicht heeft conform de gemaakte afspraken één keer met de medezeggenschapsraad vergaderd.

Zelfevaluatie

De Raad van Toezicht heeft in de loop van het verslagjaar 2012 voor het eerst de eigen rol als toezichthouder geëvalueerd en is tot de conclusie gekomen dat de verhouding tot de bestuurder helder is, dat de raad als toezichthouder over voldoende en kwalitatief goede informatie beschikte om de kwaliteit van het bestuur en de gang van zaken in de school te kunnen beoordelen. Er is voor de Raad geen aanleiding om de werkwijze van de Raad te veranderen.

1.3.2. Bestuur, directie en medezeggenschap

De bestuurder bestuurt op hoofdlijnen en geeft leiding aan de directeur van de school. De verantwoordelijkheidsverhoudingen tussen bestuurder en directeur zullen nog worden vastgelegd in een directiestatuut.

De directie van de Hoeksteen wordt gevoerd door dhr. H.K. Kremer. Er is geen adjunct-functie binnen het formatieplaatje van de school. Verder kent de school een coördinatieteam van vijf personen te weten de coördinator onderbouw, coördinator bovenbouw, de leerlingzorgcoördinator, de coördinator praktijkvakken en de stage-coördinator. Dit team fungeert direct onder de directeur als klankbord, coördinatiepunt en plek van beleidsvoorbereiding.

Hiërarchisch gezien is er geen andere lijn dan die van de bestuurder via de directeur naar het uitvoeringsniveau. Op uitvoeringsniveau bestaan de vijf coördinatiefuncties met een geformaliseerd zwaarder niveau aan taken en door de directeur gemandateerde verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

De school heeft een medezeggenschapsraad (MR) bestaande uit twee medewerkers (personeelsgeleding) en twee ouders (oudergeleding). De MR heeft in 2012 6 keer met de bestuurder overleg gehad.

1.4 Personeel

Het bevoegd gezag/het bestuur is werkgever van de directie, leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel dat werkzaam is op de school.

In het volgende overzicht staan wat kerngegevens op een rij.

	2009	2010	2011	2012
Leerlingaantal bestuur	148	148	145	134
# medewerkers gem.	26,8	29,4	31,3	28,9
fte gem.	22,0497	23,7801	24,1769	22,3175
Managementratio	4,7%	5,1%	2,0%	2,2%
OOP ratio	31,6%	29,5%	26,4%	26,8%
OP ratio	63,7%	65,4%	71,2%	70,9%
% man (fte)	49,3%	49,8%	49,1%	52,2%
Partimerratio (unieke mdw)	25,8%	26,9%	31,4%	34,9%

Leerlingaantal bestuur, # medewerkers gem., fte gem., Managementratio, OOP ratio, OP ratio, % man (fte) and Partimerratio (unieke mdw) broken down by datum Year. The data is filtered on huidig_jaar and vestiging_exclude. The huidig_jaar filter keeps 0. The vestiging_exclude filter keeps 03KZ De Hoeksteen.

Het aandeel van het management van de totale formatie is op de Hoeksteen lager dan landelijk.

Het verloop van medewerkers is op onze school buitengewoon gering. We hadden dit jaar langdurige uitval van 2 collega's vanwege niet arbeid gerelateerde ziekte.

Er waren geen verdere mutaties (vertrek en komst) in het team van medewerkers. Acht medewerkers maken gebruik van de BAPO-regeling.

De vrouw/man verdeling was in 2012 ongeveer 50/50 hetgeen een kostbaar gegeven is in een context van groeiende feminisering van het onderwijs.

Tabel 1

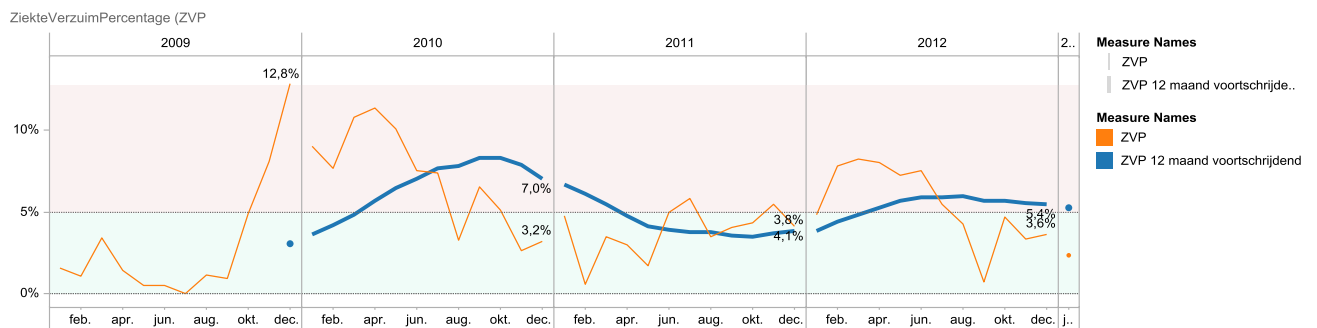
Funciemix	2008	2009	2010	2011	2012
LB	13,3703	14,1205	15,6166	10,8713	11,0657
LC	0	1	1	4	4
Percentage LC/LB	0,00	7,48	7,48	29,92	29,92
Streefpercentages				2%	

Het aandeel LC functionarissen in de school ligt hoog gezien de landelijk voorgeschreven streefpercentages.

Ziekteverzuim 2012

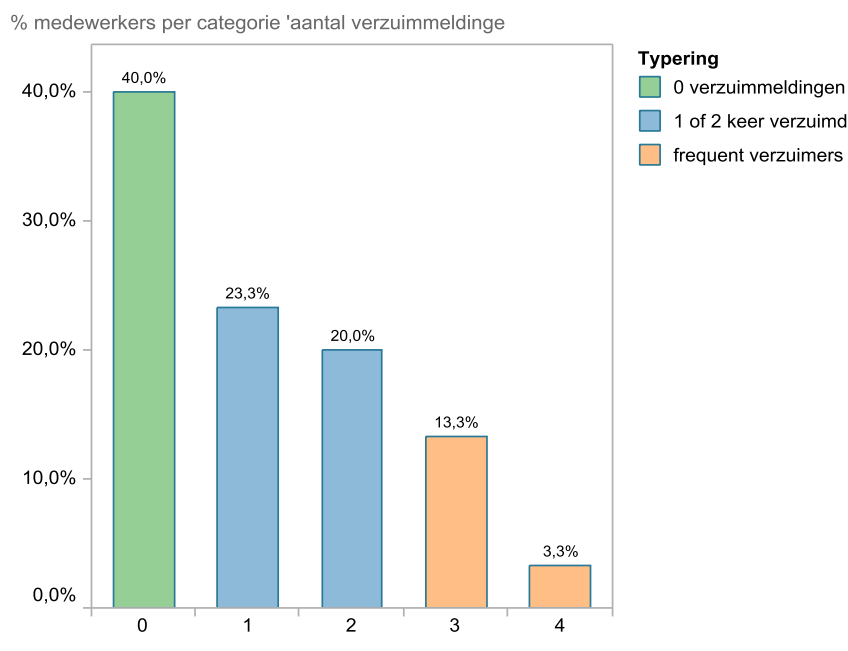
In 2012 stijgt het ziekteverzuimpercentage (ZVP) met name als gevolg van het langdurig ziek zijn van twee medewerkers. In de loop van 2012 vlakt het ZVP weer af als gevolg van de herstelmelding van één van hen. Hierbij dient aangetekend te worden dat in een team van ongeveer 30 mensen 1 of 2 langdurig zieken een grote invloed hebben op de hoogte van het ziekteverzuim (zie tabel 2).

Tabel 2

Uit analyse van het aantal verzuimmeldingen blijkt dat de hoogte van het ZVP mede sterk beïnvloed wordt door de frequente ziekmelding van een klein aantal medewerkers (zie tabel 3).

Tabel 3

Wat hier aan beleid op kan worden ingezet, is ingezet. Er was dit jaar opnieuw geen geval van werkgerelateerd verzuim. Er is vooralsnog geen aanleiding tot wijziging van het ziekteverzuimbeleid. De Arboarts werd een **tweetal** keren ingeschakeld en vanuit het administratiekantoor is er ondersteuning voor het correct bijhouden van de vereisten van de wet poortwachter.

De gesprekkencyclus bestond dit jaar uit een gesprek met elke medewerker over het taakbeleid en een functionerings/ontwikkelingsgesprek waarin ook het persoonlijk ontwikkelingsplan aan de orde kwam.

Naast de teamstudiedagen (4 stuks) en de regionale studiedag voor het hele team is er door een aantal teamleden meegedaan aan een nascholing Omgaan met agressie en Handelingsgericht werken zoals aangeboden door het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs NO Overijssel.

Een aantal medewerkers bezocht een cursusdag of conferentie in het land.

De totale scholingsparticipatie van het team van medewerkers ligt ten opzichte van de beschikbare tijd en de vrijgemaakte middelen laag. In plaats van meer individueel gerichte activiteiten is het afgelopen verslagjaar meer ingezet op teamgerichte training en scholing.

Het bevoegd gezag streeft ernaar voor haar personeel een aantrekkelijke werkgever te zijn. Zo is er een ruimhartig beleid waar het gaat om het geven van buitengewoon verlof bij bijzondere situaties, het meefinancieren van persoonlijke scholing en wordt er geen bijdrage gevraagd voor de verstrekking van eten en drinken en personeelsactiviteiten.

In het verslagjaar werd externe expertise ingehuurd :

- Per week werd 6 uur een orthopedagoog aangetrokken
- Er werd 140 uur een onderwijskundige betrokken
- De werkzaamheden t.b.v. de ESF subsidie werden maximaal bij een bureau belegd

1.5 Huisvesting

Het bevoegd gezag is economisch eigenaar van de school en de bijgebouwen alsmede speeltoestellen en andere terreininrichting op het adres Verlengde Korte Steeg 18 7772 RZ te Hardenberg. De gemeente Hardenberg is juridisch eigenaar van de gebouwen. Het bevoegd gezag draagt zorg voor het onderhoud van het schoolgebouw en overige belangen.

Na vele jaren van verbouwingen zijn we er in geslaagd het gebouw de uitstraling te geven van een prettige en veilige leeromgeving. Aspirant leerlingen en hun ouders laten vaak weten dat het verschil met een basisschool en deze school voor voortgezet onderwijs gering is, zeker geringer in vergelijking met de gangbare grote scholen voor VO. Dat is niet alleen maar positief want ze ontlenden zo ook geen status aan het verblijf op onze school.

Aan de andere kant moet echter worden gemeld dat we in het dagelijks gebruik vaak tegen de grenzen van dit gebouw oplopen: weinig werkruimtes, slechte isolatie en een onoverzichtelijke indeling. Met name voor het modulaire werken op de maandag –wanneer ook alle leerlingen van de bovenbouw op school zijn- is de school feitelijk te klein. Vergeleken met de andere praktijkscholen in onze omgeving steekt onze huisvesting schril af. Daarom is overleg gestart en voortgezet in de loop van 2011 met de wethouder om te bezien of er mogelijkheden zijn tot nieuwbouw. Er wordt samengewerkt met een tweetal andere partijen, te weten cluster 4 school De Ambelt en het Samenwerkingsverband NO-Overijssel. Doel is om op middellange termijn samen een nieuw schoolgebouw neer te zetten, waarin ook het Expertisecentrum en de Reboudvoorziening van het SWV is gehuisvest.

In de loop van 2012 is intensief overlegd met deze partijen en de gemeente Hardenberg over de realisatie van nieuwe huisvesting. Dit proces is nog niet tot een goed einde gebracht en zal ook in de loop van 2013 het nodige van het bestuur vragen.

Er is een meerjarig onderhoudsplan waarbij wordt aangetekend dat een aantal werkzaamheden in eigen beheer zal worden gedaan waardoor de voorziening in financiële zin achterblijft bij de planning.

1.6 Samenwerkingsrelaties

Onze school beschikt over veel kennis ten aanzien van onze doelgroep en zet deze kennis ook actief in diverse (regionale) netwerken en samenwerkingsverbanden in. Oogmerk van onze inzet is dat onze inspanningen er mede toe leiden dat iedere leerling in een passende onderwijssetting terecht komt. Op landelijk niveau participeren we in diverse relevante overlegsituaties; waaronder het Landelijk Werkverband Praktijkonderwijs. Op regionaal niveau zijn we actief lid van Praktijknet, een samenwerkingsverband van praktijkscholen in Twente en Salland. Binnen dit verband beleggen we een deel van onze scholing en doen we gezamenlijk aan schoolontwikkeling. Binnen de gemeente Hardenberg doen we mee in en aan de volgende verbanden:

- Het Samenwerkingsverband VO NO-Overijssel
- Lokaal educatieve agenda en Centrum voor jeugd en gezin
- Arbeidstrainingscentrum
- Overleggroep scholenhuisvesting van de gemeente Hardenberg
- Regionale planning onderwijsvoorzieningen
- Platform Leren, werken en ondernemen van de gemeente Hardenberg

We stellen ons goed op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen en proberen onze invloed in diverse beleidsprocessen optimaal uit te oefenen. Al jaren maakt de school deel uit van het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs NO Overijssel. Dit is een samenwerkingsverband tussen scholen voor voortgezet onderwijs waarin gestreefd wordt naar een optimale zorg voor iedere leerling. Met het oog op de komende ontwikkelingen in het kader van Passend Onderwijs is onze inzet in het samenwerkingsverband geïntensiveerd. De bestuurder maakt sinds september 2012 deel uit van de agendacommissie van het Samenwerkingsverband.

Met het oog op de ontwikkeling van doorlopende leerlijnen en het geven van nazorg aan onze leerlingen, zijn we actief bezig goede relaties aan te knopen en te onderhouden met de ons omringende ROC's.

We hebben een van onze mede werkers gedetacheerd aan het RTC, ook volgen leerlingen van ons daar enkele cursussen. Aan deze detachering is met ingang van het schooljaar 2012-2013 een einde gekomen.

In het verleden zijn er stappen gezet in de richting van verdergaande samenwerking met het Vechtdal College. Enkele geformuleerde meetpunten (pedagogische identiteit, geoormerkt geld en eigen beleidsruimte) waren daarbij richtinggevend voor onze school. De constatering was echter dat er vooralsnog te weinig sprake is van een win/win situatie om verder te gaan dan het aanhouden en uitwerken van een optimale naoberschap. In de loop van 2012 heeft de bestuurder een notitie aan de Raad van Toezicht voorgelegd waarin een verkenning wordt beschreven van de mogelijke stappen in samenwerking met andere partijen in de regio. Eind 2012 zijn de eerste stappen gezet in het kader van deze verkenning. In de loop van 2013 zal een en ander zijn voortgang krijgen.

1.7.1 Horizontale verantwoording

In toenemende mate ontstaat de behoefte en de noodzaak om aan de omgeving duidelijk te maken waar wij voor staan en welke kwaliteit wij leveren.

In het verslagjaar intensiveren we de contacten met ouders door middel van de gesprekken over het IOP.

Verder zijn er met ouders van de ouderraad en de medezeggenschapsraad gesprekken gevoerd over het nieuwe schoolontwikkelingsplan.

Zesmaal per jaar publiceren we een nieuwsbrief en met enige regelmaat weten we een pagina van het plaatselijk huis aan huisblad te vullen met een foto en een verslag van gehouden bijzondere activiteiten. Voor de stagebedrijven deden we tweemaal een nieuwsbrief uitgaan.

Verder dient dit jaarverslag als hét middel waarmee inzicht verkregen kan worden in onze activiteiten van het afgelopen jaar en de resultaten daarvan.

We bouwden de ouderraad verder uit en hetzelfde gold voor de leerlingenraad. Beide organen dienen als klankbord voor het team van de Hoeksteen bij het te voeren en te ontwikkelen beleid.

1.7.2 Verticale verantwoording

Voortdurend moeten we op school het optimum zoeken in het tempo van de schoolontwikkeling. Op dit moment zijn we vooral bezig met het uitzetten van leerlijnen, het borgen van allerlei procedures, en het uitbouwen van de IOP's.

De impulsen die van buitenaf op het praktijkonderwijs afkomen zijn legio. Allen presenteren zich als urgent, belangrijk en prioritair.

Het ontwikkeltempo van onze school lag dit jaar hoog met name rond de borging van de IOP's, uitzetten van doorgaande leerlijnen, uitbouwen van het cursusaanbod/modules voor leerlingen, teamontwikkeling en de ontwikkeling van een nieuw school(ontwikkelings)plan.

1.8.1 Leerlingenaantal

Het leerlingenaantal is in het verslagjaar gedaald naar 131 leerlingen. Het past binnen de verwachting dat er sprake zal zijn van een gestage vermindering van het aantal leerlingen.

De verwachting is dat de daling van het leerlingenaantal zich zal doorzetten naar ongeveer 125 leerlingen. Er is echter sprake van een aantal onzekere factoren die het moeilijk maken om een goede prognose te maken. Het is niet duidelijk welke invloed de ontwikkelingen rond het Passend Onderwijs zullen hebben, hoe de concurrentie met het VO zich zal ontwikkelen en welke effecten de bezuinigingen in het VSO zullen hebben op de leerlingenstromen. Daarnaast krimpt vanaf 2019 de uitstroom uit het basisonderwijs als gevolg van de demografische ontgroening van de regio.

Op langere termijn is de verwachting dat het leerlingenaantal zich zal stabiliseren op ongeveer 125 leerlingen. Overigens is het erg moeilijk om voor het praktijkonderwijs deugdelijke prognoses te maken omdat de leerlingen op indicatie geplaatst worden. Een geringe afwijking naar beneden of boven heeft voor een kleine school als de onze directe financiële en dus personele gevolgen.

De onzekerheid over het toekomstig leerlingenaantal wordt vergroot door de plannen van het kabinet om het Pro qua financiering onder te brengen bij het Samenwerkingsverband, vergelijkbaar met het VSO en de verwachte afschaffing van de centrale indicatiestelling.

Er is ook dit jaar weer veel moeite gedaan om beslissers rond de aanmelding goed en volledig te informeren over het praktijkonderwijs, de mogelijkheden en de toelatingsvoorwaarden.

Meerdere schoolteams werden ontvangen en rondgeleid, vergaderingen van samenwerkingsverbanden werden naar ons gebouw gehaald en alle hoogste klassen van de sbo scholen in de regio werden een dag op onze school ontvangen.

Het succes van onze AKA-klas zette ons breder op de kaart van het voortgezet onderwijs in Hardenberg en ook trokken we de grenzen van toelating rond gedragsproblematiek niet te nauw teneinde ons leerlingenaantal op peil te houden.

1.8.2 Kwaliteitszorg

Een school als de Hoeksteen kent diverse belangrijke stakeholders. Onderkend zijn de volgende groepen: leerlingen, ouders, stagebedrijven, medewerkers en derden. In het verslagjaar is bij twee van deze groepen conform de planning in de kwaliteitsnota, een tevredenheidsonderzoek gedaan.

Het afgelopen jaar was de relatie met de stagebedrijven onderwerp van het tevredenheidsonderzoek.

Qua uitstroom wijken we overigens weinig af van de landelijke gemiddelden. Wel ligt het percentage jongeren waarvoor een Wajong-uitkering wordt aangevraagd wat hoger en missen we een aantal uitstroomvarianten die op (grotere) praktijkscholen wel worden aangeboden.

1.8.3 Het curriculum

Met veel inzet is er dit jaar verder gewerkt aan het uitschrijven van de doorlopende leerlijnen voor de verschillende bouwen en voor een aantal praktijkvakken. Enerzijds willen we hiermee de lesstof in kaart brengen en evenwichtig over de leerjaren verdelen, anderzijds gaat het erom iets van integratie tot stand te brengen tussen de theoretische vakken en de praktijkvakken.

We hadden en hebben de ambitie om onze leerlingen meer mogelijkheden te bieden tot het behalen van – zo mogelijk branche erkende- certificaten. Uiteindelijk stellen we ons ten doel dat alle leerlingwerkplaatsen als optie tot dit certificaat kunnen opleiden. De betrokken leerwerkmeesters van de leerlingwerkplaatsen zijn daartoe contacten aangegaan met relevante instellingen, laten zich n scholen tot bevoegd opleider dan wel examinerator en ontwikkelen in samenspraak met anderen het curriculum. De volgende certificaten zijn inmiddels binnen bereik van onze leerlingen gekomen: werken in de grootkeuken, lasdiploma (metaal) en vca-veiligheid, heftruckchauffeur, trekker- rijbewijs, schoonmaak, zorg en welzijn.

Met het oog op het domein wonen hebben we in samenspel met de stichting Baalderborg in de nabijheid van de school de beschikking gekregen over een woning waar de leerlingen kunnen werken aan “huiselijke” vaardigheden zoals behangen, schilderen, tuinonderhoud etc. Er wordt door een projectgroep aan gewerkt om in dit domein het accent meer nog te leggen op woonvaardigheden richting zelfredzaamheid wonen.

In dit verslagjaar is het modulaire werken voor de leerlingen van de bovenbouw weer verder doorontwikkeld. Er zijn meer modules bijgekomen en de organisatie werd verfijnd. Met het modulaire werken hopen we een werkwijze in handen te hebben die de leerlingen stimuleert na te denken over de eigen ontwikkeling en daar consequenties aan te verbinden. De betrokkenheid van ouders bij de modulekeuze wordt gestimuleerd door dit onderwerp aan de orde te stellen tijdens de IOP gesprekken. Door de inzet van extra personeel kan er gewerkt worden met kleine groepjes waardoor de leerkrachten optimaal de leerlingen kunnen begeleiden en coachen en het modulair werken een krachtige bijdrage kan leveren aan Doelgerichtheid en Z3: zelfstandigheid, zelfredzaamheid en zelfbewustheid.

Voor de middenbouw is het aantal leerlingwerkplaatsen niet verder uitgebreid.

De werkplaats magazijn levert een of twee interne stageplaatsen op en een dagelijks bezette receptie van de school (telefoon, ontvangst van gasten, magazijn uitgifte, bibliotheekbeheer).

De AKA opleiding binnen de school was ook dit verslagjaar succesvol: 18 studenten, waarvan 17 hun AKA diploma hebben behaald. (AKA, niveau 1). Verder stelden we opnieuw de afspraken bij die moeten zorgen voor een grotere kans op succes voor onze ex-leerlingen op het Alfacollege.

We zijn verder gegaan met het werken in de bovenbouw in met het werken in de sectoren. De leerlingen kunnen in de jaren van onder- en middenbouw toegroeien naar een keuze uit de sectoren Groen, Economie, Zorg & Welzijn en Techniek. Elk van deze sectoren heeft een klas en een eigen sectormentor en zo mogelijk een eigen lokaal of werkruimte. Met de instelling van deze sectoren en de aanstelling van de vier sectorma-

nagers die tevens de stages van hun leerlingen begeleiden, scheppen we de mogelijkheid van een betere samenhang tussen school en stage en tussen theorie en praktijk. Voor de leerlingen draagt deze organisatievorm bij aan meer doelgerichtheid in de laatste jaren van hen op de Hoeksteen. Er is in het verslagjaar veel tijd en geld besteed aan deze vernieuwing die overigens op veel andere praktijkscholen al jaren geleden is ingevoerd. Een onderwijskundige is aangetrokken om de vier sectorleiders te begeleiden bij de opzet en inhoud van de lesdagen voor hun sectorgroepen.

1.8.4 Pedagogisch klimaat

Leerling staat centraal in onze aanpak en niet het programma, de leerstof. Met behulp van het IOP wordt de leerling uitgedaagd om doelen te stellen. De docenten zorgen voor deze uitdaging en voeren hun werkzaamheden dan ook uit aan de hand van de IOP's. Dat betekent dat leerlingen anders worden benaderd. Ze worden gecoacht.

In het verslagjaar vergaderde het zorgteam van de school elke maand en besprak gemiddeld 14 leerlingen per bijeenkomst. Dit is veel en zou een onderbouwing kunnen zijn van de door oudere leerkrachten vaak geuite zorg over de toenemende zorgzwaarte van onze leerlingen.

We werken met twee soorten besprekingen: de PGB, pedagogische groepsbespreking onder leiding van de zorgcoördinator en de DOG, de didactische organisatorische groepsbespreking onder leiding van de onderwijskundige. We willen hiermee een cultuur binnen het team en tussen teamleden scheppen waar van elkaar geleerd wordt.

Met het oog op de groepsvorming werd opnieuw een klassebudget ter beschikking gesteld waarvan de groep een eigen activiteit of uitje mocht organiseren. Daar werd door alle groepen gebruik van gemaakt waarbij de intensiteit van betrokkenheid bij het plannen maken en organiseren varieerde. Merkwaardig genoeg blijft de betrokkenheid van de jongere groepen hierbij aanmerkelijk hoger dan bij de bovenbouwgroepen.

Op het terrein van het omgaan met dyslectische leerlingen zetten we tal van moderne leermiddelen in en vrijwel alle lesstof is via een Daisyspeler te volgen. Evenals andere jaren werden alle nieuwe leerlingen gescreend op dyslexie en andere leesproblemen. In de rol van train de trainer heeft de logopediste de leerkrachten die daar behoefte aan hadden, ondersteund in de aanpak van deze leerlingen.

1.8.4.1 Sociale veiligheid

Door de toenemende gedragsproblematiek van onze leerlingen nemen de risico's voor een vermindering van de sociale veiligheid eerder toe dan af. Onze inzet op dit terrein is in dit verslagjaar dan ook sterk vergroot. De pleinwacht werd nog verder geïntensiveerd,

de schoolregels werden zowel aan de leerlingen als aan de ouders verstrekt, de handhaving werd verscherpt en er was veel aandacht voor regelgeving en vooral de handhaving. Alle teamleden zijn van mening dat alleen een eenduidige gemeenschappelijke aanpak zoden aan de dijk zet, maar in de praktijk blijken er toch regelmatig verschillen van aanpak, interpretatie en strafmaat.

Het vak sociale vaardigheden werd doorontwikkeld. De stof is in een tiental thema's ingedeeld en elke maand wordt een van deze thema's in alle groepen centraal gesteld. Het pestprotocol was al aanwezig maar er werd nu ook een "pesttest" afgenomen om beter de ontwikkelingen op dit terrein te kunnen volgen. Onze school is gelukkig nog zo overzichtelijk en kleinschalig dat een incidentregistratie op papier niet nodig is om als team sensitiviteit te hebben voor de ontwikkeling, en als deze negatief is snel zo mogelijk preventief en zo nodig curatief te kunnen ingrijpen.

De jaren geleden ingevoerde peermediation bevatte onder andere een gemeenschappelijke methodiek voor conflicthantering. Deze stof werd enigszins opgefrist maar het project heeft in het verslagjaar niet echt handen en voeten gekregen.

Een bijzondere vermelding verdienen de meer dan uitstekende contacten met de plaatselijke jeugdagenten waarmee in voorkomende gevallen goed kon worden samengewerkt.

Er was geen sprake van duidelijke structurele discriminatie naar ras, sekse, geloof of anderszins en ons zijn geen gevallen bekend van seksuele intimidatie of erger.

1.8.4.2 Gezondheid

Veel van onze leerlingen tonen ernstig overgewicht. Er is slechts een oppervlakkige waarneming voor nodig om vast te stellen dat er bij veel leerlingen sprake is van een gebrek aan beweging, slechte voedingsgewoonten en overmatig middelengebruik inclusief roken.

Alhoewel de discussie in de maatschappij loopt of dit wel tot de taken van de school gerekend moet worden, hebben wij in het verslagjaar opnieuw ingezet op een verbetering van de gezondheid van de leerlingen.

Uiteraard komt dit aan de orde in de daarvoor in aanmerking komende lessen, tijdens de coaching en andere geschikte momenten. We stelden een rookverbod in voor de eerste en tweedejaars en een rookbeperking voor alle andere leerlingen en leerkrachten.

In de fitnessruimte boden we bewegingsprogramma's aan en stelden deze mogelijkheid op de dinsdagavond ook open voor oud-leerlingen.

Op resultaat van deze inspanningen moeten we vooral vertrouwen. Merkbaar is er nog weinig waarbij we ons realiseren dat de invloed van de school maar zeer marginaal is.

1.8.5. De didactiek

In het verleden is de keuze op school gemaakt om de onderwijsontwikkeling te focussen op het aanleren van een gemeenschappelijk instructiemodel met in het kielzog daarvan de differentiatie binnen klassenverband en het zelfstandig werken van leerlingen. In feite gaat het hier om basisvaardigheden en bijbehorende basisattitude. Maar goed klasmanagement is geen vanzelfsprekendheid voor leerkrachten! Toch is dit een voorwaarde die ingevuld moet zijn voordat we hoger gelegen doelen na kunnen streven.

In de vorm van teambijeenkomsten, bouwvergaderingen, video-interactiebegeleiding, coaching on the job, individuele ondersteuning door de onderwijskundige, readers en studiebijeenkomsten is en wordt er gewerkt aan het ons eigen maken van deze bij het adaptieve onderwijs onmisbare kennis, vaardigheid en attitude. Dit mede in het kader van de uitvoering regeling Kwaliteit VO. We maken hierbij gebruik van een afgeleide vorm van het activerende directe instructiemodel.

De invoering van de IOP's ligt in het verlengde hiervan en heeft dit ontwikkelingsproces in een stroomversnelling gebracht.

Het toetsbeleid vraagt nog steeds de aandacht. Er worden maar weinig onafhankelijke toetsen afgenomen. Door de schoolontwikkeling groeit de behoefte en noodzaak om de mate van groei van leerlingen zichtbaar te kunnen maken en de opbrengsten van ons onderwijs te kunnen vaststellen. Het Ontwikkelteam van de school zal aan dit onderwerp komend jaar prioriteit gaan geven.

1.8.6. Nazorg

Een groot succes is was drie jaar geleden de invoering van de Hoeksteenavonden. Inmiddels zijn deze avonden onder de titel Avondschool een vanzelfsprekendheid in het nazorgaanbod van onze school geworden. Elke dinsdagavond ontvangen we zo'n veertig tot zestig ex-leerlingen van school en andere moeilijk lerenden uit de omgeving die komen voor een kop koffie en gezelligheid, een cursus, een advies, samen met anderen

werken aan een examen enz. enz. Zij vormen een bonte leergemeenschap, waar inclusie vanzelfsprekend is en we een huiskamer bieden waar het voor hen goed toeven is. Een tophit blijft de cursus theorie voor het autorijbewijs. In de veiligheid van de eigen kring van slechte lezers en moeilijke leeders worden grootse prestaties geleverd door de instructeur en de leerlingen waardoor al menig rijbewijs werd binnengehaald. Ook voor de cursussen lassen en VCA is veel belangstelling en liggen de slagingspercentages erg hoog. Ook de schoolmaatschappelijk werker is een deel van deze avonden aanwezig. Op een buitengewoon laagdrempelige en nabije wijze is er zo directe ondersteuning en (doorverwijzing naar) hulpverlening aanwezig waarvan veelvuldig gebruik wordt gemaakt.

De Avondschool is een belangrijk element in het nazorgbeleid van de school. Dit jaar hebben we samenwerking gezocht in de uitvoering van De Avondschool met het Deltion College, de Baalderborggroep en Mee, voor een uitbreiding van het aanbod, dit heeft geresulteerd in een toename van het aantal deelnemers. Onze nazorgcoördinator verzorgt de doorstroommonitor van het Project Stimullans.

In deze monitor worden de gegevens van de schoolverlaters tot drie jaar na vertrek bijgehouden en dan met name op het terrein van werken.

Hoofdstuk 2. Financieel beleid

2.1. Gevoerd financieel beleid

Sinds de invoering van de lumpsumfinanciering zijn de verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele en materiële kosten volledig bij het schoolbestuur komen te liggen. Om deze verantwoordelijkheid nu en in de toekomst te kunnen nemen, is een gezonde financiële situatie evenals een goed werkende Planning & Control van groot belang. De verantwoordelijkheid voor het opstellen van de begroting ligt bij de bestuurder ; de Raad van Toezicht keurt de begroting goed en de realisatie van de begroting en de bewaking ervan is gedeeltelijk door gemandateerd aan de directeur. Deze rapporteert op geregelde tijden aan de bestuurder, die op zijn beurt op geregelde momenten rapporteert aan de RvT. Met het administratiekantoor zijn afspraken gemaakt over de periodieke levering van managementinformatie.

2.2. Analyse financieel resultaat

In dit hoofdstuk wordt in het resultaat op hoofdlijnen vergeleken met de begroting 2011 en het resultaat 2010. Verder is de cijfermatige begroting 2012 opgenomen ter vergelijking.

Samengevat exploitatieoverzicht (bedragen in euro's)				
	Real. 2010	Begr.2011	Real. 2011	Begr. 2012
Rijksbijdragen	1.957.925	1.843.042	1.957.775	1.798.900
Overige overheidsbijdragen	17.074	16.100	16.466	16.000
Overige baten	25.444	9.000	28.004	10.213
Totaal baten	2.000.443	1.868.142	2.002.245	1.825.112
Personeelslasten	1.549.527	1.572.000	1.642.087	1.569.477
Afschrijvingen	50.222	54.434	47.677	54.434
Huisvestingslasten	78.544	102.915	64.983	92.913
Overige instellingskosten	300.993	175.050	222.297	186.300
Totaal lasten	1.979.286	1.904.399	1.977.044	1.903.124
Saldo rente baten	17.602	20.000	27.492	20.000
Totaal resultaat	38.759	16.257-	52.692	58.012-

Voor een verdergaande analyse wordt verwezen naar de toelichtingen op de balans en de exploitatie in de financiële jaarrekening 2011

2.3 Treasury- en financieringsbeleid

Het bestuur heeft een treasurybeleid. Overtollige middelen worden in deposito weggezet. Op de lopende rekening ontvangt het bestuur geen rente meer. Investerings worden gefinancierd uit eigen middelen. Er is de komende jaren geen behoefte aan externe financiering.

2.4 Financiële ontwikkelingen en overige financiële informatie

Financiële kengetallen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven. Alle kengetallen voldoen aan de minimumnorm, die door het bestuur daaraan zijn gesteld.

Financiële kengetallen			
	2011	2010	Norm
Balans			
Solvabiliteit	76,8%	80,1%	50%
Liquiditeit (Quick ratio)	4,0	4,7	> 1,0
Kapitalisatiefactor	79,9	73,6	< 1,6
Rentabiliteit	1,3%	1,1%	0%

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het "eigen vermogen" en het totale vermogen. Het geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om te voldoen aan de totale schulden. De waarde van dit kengetal is ultimo 2010 berekend op 76.8%. Dit is ruim hoger dan de algemene norm van 50%.

Liquiditeit (Quick ratio)

Liquiditeit geeft aan in hoeverre het bestuur op korte termijn aan haar verplichtingen, zoals kortlopende schulden, maar ook betalingen salarissen en bekostiging investeringen, kan voldoen. De liquiditeit over de jaren 2011 en 2010 bedraagt respectievelijk 4.0 en 4.7. Dit is boven de algemene norm van 1%.

Kapitalisatiefactor

Kapitalisatiefactor is het balanstotaal minus de boekwaarde van de gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten. Het geeft een indicatie van het geld dat de stichting nog ter vrije besteding heeft en dat ten goede zou moeten komen aan het onderwijs. De norm ligt tussen 35% en 60%, afhankelijk van de grootte van een bestuur. Voor een groot bestuur (> 8mln omzet) geldt een bovengrens van 35%, voor kleinere besturen (< 5mln omzet) is die grens 60%. De Hoeksteen heeft een kapitalisatiefactor van 79.9%.

Rentabiliteit

De rentabiliteit wordt bepaald door het "resultaat uit gewone bedrijfsvoering" te delen door het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De norm is vastgesteld op 0%. Het bestuur streeft naar een volledig evenwicht tussen de jaarlijkse baten en lasten. De rentabiliteit in 2011 bedroeg 1.3%. Dit is vrijwel gelijk aan de begroting.

Hoofdstuk 3 Overige informatie

3.1. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het bestuur is zich terdege bewust van het maatschappelijk speelveld waarin het zich bevindt en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs vorm en inhoud te geven. Dit onderwerp maakt tevens onderdeel uit van de jaarlijkse evaluatie van het bestuur. De governance code wordt door het bestuur onderschreven en toegepast.

3.2. Belangrijkste bestuursbesluiten en bestuurlijke voornemens

Het afgelopen jaar heeft voor de nieuwe bestuurder in het teken gestaan van het verder vormgeven van het nieuwe bestuursmodel.

Het afgelopen verslagjaar is er opnieuw aandacht geweest voor het verkennen van de effecten van de vermindering van de inkomsten (door leerlingencrimp en het wegvallen van de ESF-subsidies) op de formatieplanning en de begrotingen van de komende jaren. Er is lopende het verslagjaar al een aantal maatregelen genomen worden om er voor te zorgen dat inkomsten en uitgaven weer in evenwicht komen. Het betreft onder andere het instellen van een vacaturestop en het niet vervangen van ouderschapsverloven. Verder voorziet het bestuur de noodzaak tot blijvende aandacht voor het aangaan van samenwerkingsverbanden in welke vorm dan ook gericht op het continueren van praktijkonderwijs in de regio Hardenberg; het zoeken naar een scherp profiel in de ontwikkelingen rond Passend Onderwijs en zal er veel aandacht moeten uitgaan naar het borgen van ingezet beleid, schoolontwikkeling en cultuurverandering.

3.3. Toekomstparagraaf

De toekomst betreffende ontwikkelingen van de leerlingaantallen is onzeker. Gelukkig zijn er de laatste jaren veel reserves opgebouwd die kunnen helpen de magere jaren door te komen.

De belangrijkste uitdagingen waar we als school voor staan de komende jaren zijn onder meer:

- De uitvoering van de beleidsvoornemens uit het nieuwe schoolontwikkelingsplan
- De doorontwikkeling van het IOP, de doorgaande leerlijnen door de gehele school
- De versterking van het team door scholing, vergroting van het zelfsturend vermogen van teamleden en het team als geheel
- Een sluitend systeem van nazorg voor onze ex leerlingen.
- De inpassing in het schoolbeleid van de gevolgen van het Passend Onderwijs
- Het realiseren van nieuwe huisvesting
- Het zoeken van structurele samenwerkingsrelaties gericht op het waarborgen van de continuïteit van praktijkschool de Hoeksteen

3.4. Risicoparagraaf

Het belangrijkste risico betreft de ontwikkeling van de leerlingaantallen. De verwachting is dat deze tijdelijk –fors- zullen dalen. Mochten de leerlingaantallen echter structureel gaan dalen dan zal de stichting op langere termijn niet langer in staat zijn om als 'eenpitter' verder te gaan en zal aansluiting gezocht moeten worden. Het bestuur gaat door met het voeren van verkennende gesprekken met daarvoor in aanmerking komende partijen in het nieuwe verslagjaar 2013.

Een ander risico is de vergrijzing van het team waardoor in elk geval de loonkosten en mogelijk het ziekteverzuim gaan oplopen.

De slechte staat van de overheidsfinanciën vormt voor het onderwijs en het praktijkonderwijs ook een bedreiging. Tot begin 2012 was het praktijkonderwijs samen met LWOO nog buiten de bezuinigingen ge-

houden. In het najaar van 2012 werd duidelijk dat er een bezuiniging voorzien was voor het LWOO en Pro van 50 miljoen euro. Het lijkt er nu op dat deze bezuiniging anders wordt ingevuld.

Onzeker blijft ook de invulling van het beleidsvoornemen om LWOO en Pro voor een gedeelte van de financiering onder te brengen bij het samenwerkingsverband. Welke gevolgen dat zal hebben is nog niet duidelijk.

De laatste risicofactor hangt samen met het bestaan als eenpitter. Dat kent zijn voordelen maar zeker ook zijn zwaktes waarbij vooral de kwetsbaarheid van een aantal functies genoemd moet worden.

3.5. Bestuursverklaring inzake interne beheersing

De interne beheersing van de processen binnen de stichting is primair een verantwoordelijkheid van het bestuur. Het totale stelsel van functiescheiding, autorisatie en andere maatregelen en procedures ondersteunt het bestuur bij het beheersen van de processen. Monitoring van het niveau van interne beheersing en de naleving ervan vanuit de directie vindt plaats vanuit het administratiekantoor METRIUM, onder meer door het uitvoeren van onderzoeken op de naleving van maatregelen en procedures. De directeur, ondersteund door een adviseur van METRIUM bewaakt tevens de opvolging van de door de externe accountant, medewerkers van METRIUM en eventuele overige partijen gedane aanbevelingen op het gebied van interne beheersing en rapporteert hier over aan het bestuur.

In 2011 is bij het opstellen van de begroting voor 2012 afgesproken dat de vaksecties vanaf 2012 een eigen van tevoren vastgesteld budget zullen krijgen. Binnen de vaksectie wordt een budgethouder aangewezen die verantwoording voor de besteding van het budget aflegt aan de directeur. Dit beleidsvoornemen is een jaar uitgesteld en krijgt zijn vorm in het begrotingsjaar 2013.

De directeur draagt de verantwoordelijkheid voor de monitoring en het totale budget voor de vaksecties zoals toegekend door de bestuurder.

In 2012 is het treasurystatuut aangepast aan het nieuwe bestuursmodel.

Hoofdstuk 4. Tenslotte

De komende jaren zullen voor de school onzekere jaren worden. Het is onzeker wat de effecten van het nieuwe beleid rond Passend Onderwijs zullen zijn op met name de toestroom van leerlingen naar het praktijkonderwijs. Ook de slechte staat van de overheidsfinanciën zorgt voor onzekerheid. Er komen nieuwe, aanvullende bezuinigingen en de vraag is welke effecten deze zullen hebben op het onderwijs in het bijzonder onze school.

De ESF-subsidies zullen binnen afzienbare tijd stoppen, waarmee een voor de school belangrijke inkomstenbron opdroogt.

Het zal betekenen dat op het terrein van de inzet van geld i.c. formatie bezuinigingen noodzakelijk worden teneinde op middellange termijn de continuïteit van de school te kunnen waarborgen.

Dit zal de komende jaren binnen de school de nodige onzekerheid bij mensen opleveren, hetgeen natuurlijk zeer begrijpelijk is.

Het betekent echter ook dat we met elkaar er hard aan werken om de Hoeksteen als praktijkschool, ook de komende jaren, voor leerlingen met een cognitieve beperking een fijne en betekenisvolle plek te laten zijn, waar we hen helpen bij hun groei en ontwikkeling naar volwaardige burgers en naar een plek in de samenleving waar ze van betekenis kunnen zijn en ertoe doen.

Als bestuur en Raad van Toezicht zijn we blij daarbij te kunnen bouwen op een fijn team van mensen binnen de school, directeur, docenten en OOP, die iedere dag weer opnieuw vanuit liefde voor leerlingen en hun vak het beste geven van zichzelf.